Cenu Mateja Bela získali vedkyne z Ústavu svetovej literatúry SAV

29.6.2026 - Jana Cviková | SAV

Literárne vedkyne z Ústavu svetovej literatúry SAV – Katarína Bednárová, Mária Kusá a Silvia Rybárová – získali Cenu Mateja Bela za významné lexikografické dielo z oblasti dejín prekladu Slovník prekladateliek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre (Veda, vydavateľstvo SAV, 2024). Prestížne ocenenie Literárneho fondu si prevzali na slávnostnom podujatí v stredu 24. júna v Zichyho paláci. Slovník predstavuje osobnosti stojace za prekladom, širší kontext ich pôsobenia a nenahraditeľnú prácu a úlohu, ktorú v kultúrnom priestore zohrávajú.

Katarína Bednárová, Mária Kusá a Silvia Rybárová sú editorkami tejto rozsiahlej kolektívnej publikácie, dostupnej v tlačenej podobe a online s otvoreným prístupom. Ocenený ***Slovník prekladateliek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*** prináša prostredníctvom portrétov takmer stovky prekladateľských osobností a ich výberových bibliografií súhrnný obraz podstatnej časti knižnej produkcie najdôležitejších diel filozofického, sociologického, historického, literárnovedného či umenovedného zamerania, ktoré boli preložené a vydané na Slovensku v čase od medzivojnového obdobia 20. storočia až po 20. roky 21. storočia.

K vydaniu slovníka viedli kolektívne projekty venované výskumu prekladu socio-humanitnovedných textov, jeho histórie a prekladateľských osobností, ktoré ju formovali, pod vedením skúsených literárnych vedkýň, translatologičiek Kataríny Bednárovej a Márie Kusej. Obe prispeli do publikácie štúdiami o dobovom kontexte prekladu vo vedách o človeku a kultúre. *„Slovník je výsledkom dlhodobého výskumu teórie a dejín prekladu spájajúceho rôzne inštitúcie a ľudí v samotnom procese práce, ako aj v jej výsledkoch,“* pripomína profesorka Mária Kusá a pokračuje: *„Po skúsenostiach s dvomi* zväzkami Slovníka slovenských prekladateľov umeleckej literatúry 20. storočia *spred desaťročia sme sa rozhodli pokračovať v takom spôsobe písania dejín prekladu, ktorý stavia do popredia jeho hlavných aktérov.“*

Ďalšia editorka publikácie, profesorka Katarína Bednárová uvádza: *„Veríme, že náš slovník poslúži ako užitočný študijný a bádateľský prameň. Navyše načrtáva aj svojskú históriu recepcie socio-humanitnovednej literatúry na Slovensku.“*

„Ako celok slovník predstavuje dôležitý prameň pre každého, kto skúma dejiny slovenskej kultúry alebo sa o ne z rôznych dôvodov aspoň zaujíma,“ potvrdzuje Bednárovej slová posudzovateľka publikácie, doktorka vied Bohumila Ferenčuhová.

Minulý rok putovala Cena Mateja Bela tiež do Ústavu svetovej literatúry SAV, Róbertovi Gáfrikovi za prvý preklad staroindických upanišád zo sanskrtu do slovenčiny.

Spracovala: Jana Cviková, Ústav svetovej literatúry SAV, v. v. i.

Foto: archív ÚSvL SAV

https://www.sav.sk?doc=services-news&lang=sk&news_no=13778&source_no=20